

Egy év – egy kép: Galilei AmatőrCsillagász Klub (1976)

A Galilei AmatőrCsillagász Klub (GAK) 1975 decemberében jött létre Keszthelyi Sándor kezdeményezésére. A zömmel tizen- és huszonevésekből szerveződő baráti társaság legfontosabb közös tevékenységének az észlelés számított, annak ellenére, hogy a főváros fényszennyezettsége már akkor is igen jelentős volt. A GAK-tagok jórészt budapestiek vagy Budapesten tanuló, dolgozó fiatalok voltak, akik az Uránia Bemutató Csillagvizsgálót természetes közegüknek tekintették. Hetente egyszer, csütörtökönként jöttünk össze a Sánc utcában (Keszthelyi Sándor ügyeleti napján). Ha derült volt az ég, bolygót, Hold-részleteket (akkori szóhasználatlalt holdtájat), mi több, Messier-objektumokat rajzoltunk, változtunk. A borult esték pedig megmaradtak a tervezetésekre, álmódosásokra: mit tudna ez a Heyde, ha igazán jó ég alá vinnénk, milyen lesz, „ha felépül végül a házunk” Rókafarmon, mellette az 50 cm-es Zeiss-Cassegrainnel (nem épült fel, mint tudjuk).

A GAK Pupilla címmel belső tájékoztatót is kiadott, melyet eleinte Keszthelyi Sándor sokszorosított írógéppel, majd Róka László szerkesztette (a korszakhoz képest meglepően jó nyomdai minőségben jelent meg, azonban mindvégig szamizdatként, engedély nélkül). Ha akkoriban létezik internet, bizonyára honlapot szerkesztünk.

Ha rekonstruálni kívánjuk, mit láttak a GAK-tagok 1976-ban, elég, ha fellapozzuk az akkori Meteorokat, és rengeteg észlelésre bukkanunk! Nem is csoda, hiszen a klub egyik célkitűzése az volt, hogy a Meteorban tege közzé észlelési eredményeit, ami szinté maradéktalanul sikerült is.

Meteoroztunk! De nem ám csak az 1976-os Aquarida-táborból, melynek akkor a Balatonakali melletti Kiliántelep adott otthont, hanem hétvégenként is, amikor épp alkalmas raj kínálkozott. Január elején majd' megfagytunk a szigethalmi quadrantidázaskor, következett az áprilisi, majd a júniusi Lyridák maximuma, decemberben a

Geminidák... Nem lehet eléggé túlbecsülni a meteorészlelés közösségformáló szerepét! A meteorok közös megfigyelése jó alkalmat ad az ég szabadszemes megismerésére épp úgy, mint kötetlen, szabad ég alatti eszmecserekre.

1976 nagyszerű égi látványossága volt márciusban a fényes West-üstökös, majd a d'Arrest augusztusi kifényesedése szolgált észlelnivalóval. Április 29-én részleges napfogyatkozást figyelhettünk meg. Októberben fényes, 6,5 magnitúdós nóvát fedezett fel George Alcock a Collinder 399 mellett (igen, a Vállfa-halmaznál!). A november 6/7-i félárnyékos holdfogyatkozás (a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 59. évfordulóján) érthető okokból kevésbé hozott minket lázba. Annál inkább a Viking 1 július 20-ai Marsot érése! Végül ne feledjük, 1976-ban jelent meg az Oxygène, Jean-Michel Jarre híres LP-je.

„Évképünk” 1976 tavaszán készült, a felvételen a GAK tagjai láthatók a Heyde-refraktorttal egy szombati napkivetítésen (balról jobbra: Mizser Attila, Deicsics László, Aradi Katalin, Závodi László, Róka László, Keszthelyi Sándor és Maczinkó István).

Mizser Attila